सन २०१६-१७ मधील कार्यरत संस्थेचे नाव व पत्ता

८०५/५

जा.क्र./मृदस/जलयुक्तशिवारअभि/प्रशिक्षण/मृद-२/९३२१/२०१७
मृद संधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन,
कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य,
पुणे-४११००१, दि.२७/०७/२०१७.

प्रति,

१. विभागीय कृषि सहसंचालक (सर्व)
२. जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी (सर्व)

विषय :- सन २०१७-१८ मध्ये जलयुक्त शिवार अभियानअंतर्गत निवडण्यात आलेल्या गावातील प्रतिनिधींचे प्रशिक्षण.

संदर्भ :- शासन पत्र जलशि-२०१७/प्र.क्र.३५०(भाग-१)/जल-७, दि. २४ जूलै २०१७.

जलयुक्त शिवार अभियानाअंतर्गत सन २०१७-१८ या वर्षासाठी निवडलेल्या गावामधील पाणलोट प्रकल्प आराखडा तयार करणे व अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने निवडलेल्या गावातील अशासकीय सदस्य-३ (सरपंच, महिला प्रतिनिधी, ग्राम कार्यकर्ता/ शेतीमित्र/जलसेवक/प्रगतशील शेतकरी/पुरस्कार प्राप्त शेतकरी यामधून) व गावाशी संबंधित शासकीय क्षेत्रीय कर्मचारी-२ (कृषि सहाय्यक व ग्राम सेवक) असे एकूण ५ प्रशिक्षणार्थी प्रति गाव यांचे ३ दिवस कालावधीचे निवासी प्रशिक्षण आयोजित करावे.

सदर प्रशिक्षणासाठीच्या मार्गदर्शक सुचना संदर्भीय शासन पत्रान्वये प्राप्त झालेल्या असून संदर्भिय शासन पत्र व मार्गदर्शक सुचना सुलभ संदर्भासाठी दि. २६/०७/२०१७ रोजी ई-मेलव्दारे आपणास उपलब्ध करुन देण्यात आलेल्या आहेत. त्यानुसार योग्य ती तात्काळ कार्यवाही करण्यात यावी.

सोबत :- वरीलप्रमाणे

संचालक
मृद संधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन,
कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१.

२५/७/१७

27/7/17

27/07/17

महाराष्ट्र शासन

क्र.जशिअ -२०१७/प्र.क्र.३५० (भाग-१)/जल-७
मृद व जलसंधारण विभाग,
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय,मुंबई -३२.
दिनांक :- २४ जुलै, २०१७.

प्रति,

जिल्हाधिकारी (सर्व).

विषय :- सन २०१७-१८ मध्ये जलयुक्त शिवार अभियान अंतर्गत निवडण्यात आलेल्या गावातील प्रतिनिधींचे प्रशिक्षण.

जलयुक्त शिवार अभियानाअंतर्गत सन २०१७-१८ या वर्षासाठी निवडलेल्या गावामधील पाणलोट प्रकल्प आराखडा तयार करणे व अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने निवडलेल्या गावातील अशासकीय सदस्य - ३ (सरपंच, महिला प्रतिनिधी, ग्राम कार्यकर्ता /शेतीमित्र / जलसेवक/प्रगतशील शेतकरी /पुरस्कार प्राप्त शेतकरी यामधून) व गावाशी संबंधित शासकीय क्षेत्रीय कर्मचारी - २ (कृषि सहाय्यक व ग्राम सेवक) असे एकूण ५ प्रशिक्षणार्थी प्रति गाव यांचे ३ दिवस कालावधीचे निवासी प्रशिक्षण आयोजित करावे.

सदर प्रशिक्षणासाठीच्या मार्गदर्शक सूचना सोबत जोडल्या असून त्यानुसार प्रशिक्षण दिनांक १५ सप्टेंबर, २०१७ पूर्वी पूर्ण करण्यात यावे.

सचिव
मृद व जलसंधारण,
महाराष्ट्र राज्य

सोबत : - प्रशिक्षण मार्गदर्शक सूचना

प्रत :- १. आयुक्त, मृद व जलसंधारण, वाल्मी, औरंगाबाद.
२. विभागीय आयुक्त (सर्व).
३. संचालक, मृद संधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, पुणे.
४. मुख्य कार्यकारी अधिकारी (सर्व)
५. अपर मुख्य कार्यकारी अधिकारी, वसुंधरा, पुणे.
६. अधीक्षक कृषी अधिकारी (सर्व)

जलयुक्त शिवार अभियानांतर्गत गाव पातळीवरील प्रशिक्षण कार्यक्रम अंमलबजावणीसाठी मार्गदर्शक सूचना

जलयुक्त शिवार अभियानाअतंर्गत सन २०१७-१८ साठी निवडलेल्या गावामधील प्रतिनिधींचे पाणलोट प्रकल्प आराखडा तयार करणे व अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने सरंपच, ग्रामसेवक व कृषि सहाय्यक हे पदसिध्द प्रतिनिधी प्रशिक्षणार्थी राहतील. तसेच ग्रामकार्यकर्ता, शेतीमित्र, जलसेवक, प्रगतीशील शेतकरी/पुरस्कार प्राप्त शेतकरी तसेच प्रगतीशील शेतकरी या गटातील दोन सदस्याची निवड ग्रामपंचायत करील.त्यापैकी एक महिला असेल. असे **प्रतिगाव** एकूण **५ प्रशिक्षणार्थींचे** 'जलयुक्त शिवार अभियान' या विषयाचे ३ दिवस कालावधीचे निवासी प्रशिक्षण कार्यक्रम दि. २५ जुलै, २०१७ ते दि. १५ सप्टेंबर, २०१७ या कालावधीत आयोजित करावयाचा आहे.

सदर **'गाव पातळीवरील प्रशिक्षण कार्यक्रम'** वसुंधरा पाणलोट विकास यंत्रणा, पुणे या कार्यालयाकडे नोंदणी झालेल्या अ.क्र. १, २ व या क्षेत्रात कार्यरत संस्था अ.क्र. ३,४ संस्थांचे मार्फत आयोजित करण्यात येणार आहे.

(१) राज्य संसाधन संस्था- ५,

(२) जिल्हा संसाधन संस्था- ७२

(३) यशवंत कृषि ग्राम व पाणलोट विकास संस्था, हिवरेबाजार, (ता.जि.अहमदनगर),

(४) हिंद स्वराज्य ट्रस्ट अंतर्गत राष्ट्रीय पाणलोट क्षेत्र विकास प्रशिक्षण केंद्र, राळेगणसिध्दी, (ता.पारनेर, जि.अहमदनगर)

वरील संस्थेची वसुंधरा पाणलोट विकास कार्यक्रम अंतर्गत जिल्हानिहाय कार्यरत यादी सोबत परिशिष्टात जोडली आहे. या यादीनुसार जिल्हांमध्ये उपलब्ध असलेल्या प्रशिक्षण संस्थेची व प्रशिक्षित करावयाचे मनुष्यबळ (गावांची संख्या x ५) विचारात घेता जिल्हाधिकारी तथा अध्यक्ष कार्यकारी समिती जलयुक्त शिवार अभियान यांनी संस्थेची क्षमता व संस्था देत असलेल्या प्रशिक्षणाची गुणवत्ता विचारात घेऊन जिल्हास्तरीय समितीमध्ये संस्था निवडीबाबत निर्णय घ्यावा.

प्रशिक्षणाचे परिपूर्ण नियोजन करण्याकरिता तात्काळ जिल्हास्तरीय समितीची सभा आयोजित करण्यात यावी व गावस्तरीय प्रशिक्षण हे दि. १५ सप्टेंबर २०१७ पर्यंत पूर्ण होईल याकडे कटाक्षाने लक्ष देण्यात यावे. प्रशिक्षणा दरम्यान प्रशिक्षणार्थींची उपस्थिती अनिवार्य राहिल या बाबीची दक्षता घ्यावी, त्याकरिता जिल्हाधिकारी, मुख्य कार्यकारी अधिकारी, व जिल्हा अधीक्षक कृषी अधिकारी यांच्या संयुक्त स्वाक्षरीने प्रशिक्षणाला उपस्थित राहणाऱ्या प्रशिक्षणार्थींचे आदेश निर्गमित करण्यात यावे. क्षेत्रीय स्तरावरील कर्मचारी यांची उपलब्धता लक्षात घेऊन काही अपरिहार्य कारणामुळे एखादा प्रशिक्षणार्थी उपलब्ध नसल्यास त्या ऐवजी दुसऱ्या प्रशिक्षणार्थीची व्यवस्था तात्काळ करण्यात यावी जेणेकरुन प्रतिगाव पाच प्रशिक्षणार्थी प्रशिक्षणासाठी उपस्थित राहतील. एखादया कर्मचाऱ्याकडे जर २ गावे असतील तर जलयुक्त शिवार अभियानामध्ये अशा ठिकाणी एकाच कर्मचाऱ्याला २ वेळेला प्रशिक्षणाला न घेता त्या ऐवजी गावातील दुसरा पर्यायी प्रशिक्षणार्थी प्रशिक्षणासाठी पाठविण्यात यावा.

प्रशिक्षण कार्यक्रमाची अंमलबजावणी

भाग-१ पूर्वतयारी टप्पा -

जिल्हानिहाय सोबत परिशिष्टामध्ये जोडलेल्या प्रशिक्षणार्थींचे प्रशिक्षण (टीओटी) यशदा, पुणे येथे दि. १७ जुलै, २०१७ ते दि. १९ जुलै, २०१७ पहिले सत्र या ठिकाणी घेण्यात आले आहे व दि. ३ ऑगस्ट, २०१७ ते दि. ५ ऑगस्ट, २०१७ या कालावधीत दुसरे प्रशिक्षण सत्र घेण्यात येत आहे.

प्रशिक्षणाचे समन्वयन करण्याची जबाबदारी ही वसुंधरा पाणलोट विकास कार्यक्रमा अंतर्गत जिल्हा कार्यालयातील **<u>जिल्हा प्रशिक्षण समन्वयक</u>** यांची राहिल. जिल्हयामध्ये सोबत जोडलेल्या सूचनेनुसार पुरेशा प्रशिक्षण संस्थेची उपलब्धता नसल्यास जिल्हास्तरीय समितीने खालीलपैकी संस्थेची आपल्या स्तरावर निवड करावी.

१) वाल्मी, औरंगाबाद.

२) कृषी विज्ञान केंद्र.

३) विभाग स्तरीय रामेती प्रशिक्षण संस्था.

४) शासकीय कृषी महाविद्यालय.

१. जिल्हा अधीक्षक कृषी अधिकारी यांची जबाबदारी -

१) जलयुक्त शिवार अभियान कार्यक्रमाचे जिल्हास्तरीय समिती अध्यक्षांचे मान्यतेने प्रशिक्षण संस्थेची निश्चिती करुन घेणे व संबंधित संस्थेला प्रशिक्षण आदेश निर्गमित करणे.

२) आवश्यकता भासल्यास जिल्हयासाठी वाढीव संस्थेची गरज असल्यास संस्थेची नियुक्ती करुन घेणे.

३) निवडलेल्या संस्थेशी करारनामा करुन घेणे.

२. उपविभागीय कृषि अधिकारी (नोडल अधिकारी) यांची जबाबदारी.

१) प्रशिक्षण आयोजित करणेसाठी उप विभागीय कृषि अधिकारी यांना नोडल अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

२) जिल्हा अधीक्षक कृषी अधिकारी यांच्या सल्लानुसार उप विभागीय कृषी अधिकारी यांनी प्रशिक्षणार्थीची यादी सत्रानुसार (बॅचनुसार) अंतिम करणे व निवड झालेल्या प्रशिक्षणार्थींना लेखी आदेश निर्गमित करणे.

३) प्रशिक्षणासाठी संस्थेने निवडलेल्या प्रशिक्षण स्थळाची पाहणी करणे.

४) प्रशिक्षण स्थळाची क्षमता, सुविधा इत्यादी बाबींची पडताळणी करणे, स्थळ अंतिम करणे.

५) संस्थेने सादर केलेल्या प्रशिक्षण कॅलेंडरप्रमाणे प्रशिक्षण होत असल्याची खात्री करणे.

६) प्रशिक्षणास उपस्थित राहणेसाठी प्रशिक्षणार्थींना पूर्वसूचना मिळाल्याची खात्री करणे.

७) प्रशिक्षणास अनुपस्थित राहिलेल्या प्रशिक्षणार्थींना पुढील प्रशिक्षण सत्रात प्रशिक्षणासाठी उपस्थित राहण्याबाबत पुनश्च सूचना देणे.

८) प्रशिक्षण संस्थेने प्रशिक्षणासाठी नियुक्त केलेले तज्ञ व्याख्याते हे माहितगार असल्याची खातरजमा करणे.

३. **जिल्हा प्रशिक्षण समन्वयक यांची जबाबदारी** -

१) जिल्हयातील प्रशिक्षण संस्था यांचेकडून प्रशिक्षणाचा आराखडा प्राप्त करणे.

२) गावनिहाय प्रशिक्षणार्थी यांची निवड यादी सर्व प्रशिक्षण संस्था यांना पाठविणे.

३) प्रशिक्षण सत्रात पुर्ण वेळ उपस्थित राहणे.

४) प्रशिक्षणला उपस्थित असलेल्या प्रशिक्षणार्थींचे उपस्थिती अहवाल व छायाचित्र जिल्हा अधीक्षक कृषी अधिकारी यांना नियमितपणे (दररोज) प्रत्येक व्याख्यानाचा किमान एक फोटो सादर करणे.

५) प्रशिक्षण साहित्य सर्व प्रशिक्षणार्थींना पुरविल्याची खात्री करणे.

६) सर्व प्रशिक्षण घटकांची पूर्तता झाली असल्याबाबतची खात्री करणे.

७) प्रशिक्षण पूर्ण झाल्यानंतर संस्थानिहाय एकत्रित उपस्थित अहवाल सत्रनिहाय छायाचित्रांसह संस्थेकडून प्राप्त करुन घेणे.

४) प्रशिक्षण संस्थेची जबाबदारी §

१) जिल्हा अधीक्षक कृषी अधिकारी कार्यालयाकडून ठरवून देण्यात आलेल्या प्रशिक्षणार्थीचे दिलेल्या कालावधीत (२५ जुलै ते १५ सप्टेंबर,२०१७) प्रशिक्षण आयोजित करणे.

२) प्रशिक्षणासाठी आवश्यक असलेल्या प्रशिक्षकांची (व्याख्यात्यांची) यादी अंतिम करुन जिल्हा अधीक्षक कृषी अधिकारी यांना सादर करणे.

३) प्रशिक्षण स्थळावर सर्व सोयी सुविधा उपलब्ध होतील याची काळजी घेणे.

४) प्रशिक्षण कार्यक्रम पूर्ण झाल्यावर सत्रनिहाय उपस्थिती अहवाल, छायाचित्रे व इतर अनुषंगिक अहवाल आठ दिवसांच्या आत जिल्हा अधीक्षक कृषी अधिकारी यांना सादर करणे.

५) प्रशिक्षणासाठी झालेल्या खर्चाची प्रमाणके लेखापरिक्षणासाठी जिल्हा अधीक्षक कृषी अधिकारी यांना उपलब्ध करुन देणे.

६) प्रशिक्षणास प्रशिक्षण देणाऱ्या विषय तज्ञांची छायाचित्रासह माहिती व उपस्थिती अहवाल जिल्हा अधीक्षक कृषी अधिकारी यांना जिल्हा प्रशिक्षण समन्वयक यांचेमार्फत नेमूण दिलेल्या कार्यालयाचे ई-मेलवर दररोज सादर करणे.

७) संस्थेने एका वेळेस एकच प्रशिक्षण वर्ग आयोजित करणेचा आहे. एका कालावधीत एकाच प्रशिक्षण सत्राचे आयोजन करण्यात यावे. सदर प्रशिक्षण सत्रास मास्टर ट्रेनर (यशदा,पुणे येथे प्रशिक्षणास उपस्थित) यांची पूर्ण वेळ उपस्थिती आवश्यक आहे. एकाच कालावधीत दोन प्रशिक्षण सत्र आयोजित केल्यास त्यांचे देयके अदायगी केली जाणार नाहीत.

<u>अधीक्षक कृषी अधिकारी, विभागीय आयुक्त कार्यालययांची जबाबदारी</u>

विभागात आयोजित होणाऱ्या संपूर्ण प्रक्षिणाचे सनियंत्रण करावे. जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांचेकडून प्रशिक्षण आयोजनासाठी प्राप्त होणारे निधी मागणीच्या अनुषंगाने राज्य शासनाकडून जलयुक्त शिवार अभियानांतर्गत थेट प्राप्त होणारा निधी जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांना मागणीनुसार उपलब्ध करुन देणे. प्राप्त तक्रारीचे निवारण करुन आवश्यकतेनुसार प्रशिक्षणास अचानक भेटी द्याव्यात.

तीन दिवसीय प्रशिक्षण कार्यक्रम अभ्यासक्रम (Module)

दिनांक	वेळ	विषय	उपघटक
पहिला दिवस	सत्र-१	➢ जल व मृद संधारणाचे महत्व व	प्रशिक्षणार्थींची नोंदणी व परिचय पाणलोट क्षेत्र व्याख्या पाणलोट क्षेत्र आधारीत व माथा ते पायथा कामे का करावीत. पाणलाट क्षेत्राचे क्षेत्रानुसार वर्गिकरण. पाणलोट क्षेत्र गुणधर्मानुसार वर्गिकरण. (भौगोलिक, मृदाभौतिक, पर्जन्यमान विषय) भूजलाचे दृष्टीने पाणलोट क्षेत्राचे वर्गीकरण. (पुनर्भरण व उपसा या नुसार) पाणलोटांना क्षेत्राच्या वर्गवारीनुसार संकेतांक देणे. पाणलोट प्रकल्पातील उपचारा निश्चित करणेसाठी सर्वेक्षण करणे. अ) क्षेत्रावरील उपचारांसाठी सवेक्षण. ब) ओघळ/ नाल्यावरील उपचारांसाठी सव्वेक्षण (लंबछेद) व उपचार निश्चित करणे.
	सत्र -२	➢ जलयुक्त शिवार अभियानाची गरज आणि वैशिष्ट्ये जलयुक्त शिवार अभियाना अंतर्गत विविध समित्यांची रचना व कार्यपध्दती	१.जलयुक्त शिवार अभियान कार्यक्रमाची सविस्तर संकल्पना विषद करणे. 2.गाव निवडीचे निकष 3. विविध स्तरीय समित्यांची रचना व कार्ये ४.ग्रामपंचायत, विविध समित्या व ग्रामस्थांचे उत्तरदायित्व
	सत्र -३	➢ क्षेत्रिय उपचाराची माहिती -	पाणलोटात माथा ते पायथा करावयाच्या क्षेत्रावरील उपचारांची जंत्री करणे. क्षेत्रावरील उपचाराचे आकृतीबंध (डिझाईन) उपयोग, जागा निवडीचे निकष, कामाची आखणी करणे, क्षेत्रावर काम करणे याचे उदाहरण प्रात्यक्षिक. १. सलग समतल चर. २. खोल समपातळी चर. ३. डोंगर उतारावर समपातळीत दगडी बांध घालणे. ४. भातखचरे. ५. जुन्या भातखचरांची बांध दुरुस्ती करणे. ६.कंपार्टमेंट बंडींग ७.ढाळीची बांध बंदिस्ती.

दिनांक	वेळ	विषय	उपघटक
			८.चिबड जमीन सुधारणा. (समाविष्ट गावांतील कामाच्या निकषाप्रमाणे लागू पडणारे उपचार घ्यावेत)
	सत्र -४	नाला उपचाराची माहिती	पाणलोटात माथा ते पायथा करावयाच्या ओघळी नाल्यावरील उपचारांची जंत्री करणे. ओघळ नाल्यावरील उपचारांचे आकृती बंध (डिझाईन) जागा निवडीचे निकष, क्षेत्रावर कामाची आखणी करणे, क्षेत्रावर काम करणे. उदाहरण प्रात्यक्षिक. १.लहान माती बांध (अर्दन स्ट्रक्चर) २.अनघड दगडाचे बांध. ३.गॅबियन बंधारा. ४.शेततळे. ५.खोदतळे. ६.माती नालाबांध ७.सिमेंट नालाबांध ८.प्रवाही जलसिंचन बंधारा ९.अस्तित्वातील सिमेंट नाला बांधातील गाळ काढणे, नाला खोलीकरण करणे.
दुसरा दिवस	सत्र -१	➢ पाण्याचे अंदाजपत्रक भाग - १	पाण्याचे अंदाजपत्रक. १.पजर्न्यमान क्षेत्राचा उतार व वाहून जाणारे पाणी या नुसार स्ट्रेंज या शास्त्रज्ञाने पाडलेले गट व अपधाव तक्ता यानुसार अपधाव काढणे. २.अपधाव काढण्यासाठीचे "इंग्लिश" सूत्र व त्यानुसार उपलब्ध अपधाव काढणे. ३.झालेल्या उपचारानुसार आडविला गेलेला अपधाव काढणे. ४. प्रस्तावित उपचारा पासून आडविला जाणारा अपधाव काढणे. ५.शिल्लक अपधाव काढणे. ६.पाणलोटातील लोकसंख्या, जनावरे, पिके इत्यादिच्या संख्या/क्षेत्रावरुन पाण्याची गरज निश्चित करणे. ७. उपलब्ध पाण्याचा वापर व पिक पध्दती.
	सत्र -२	➢ पाण्याचे अंदाजपत्रक भाग - २	1.प्रत्यक्ष एका गावाची सर्व माहिती उदाहरणादाखल घेऊन गाव स्तरावरील पाण्याचे अंदाजपत्रक तयार करणे. 2.पाण्याचे ताळेबंदबाबत कार्यपध्दती

दिनांक	वेळ	विषय	उपघटक
			3.पाण्याचे वार्षिक ताळेबंद सादर करुन त्यावर चर्चा घडवून आणणे. 4.उत्कृष्ट पाणलोटाचे माहितीपट व फिल्म दाखविणे.
	सत्र -३	➢ जलयुक्त शिवार अभियानांतर्गत लोकसहभाग, विविध यंत्रणा व त्यांची सामुहिक जबाबदारी	१.नाला खोलीकरण व लोक सहभाग - लोकसहभागातून नाल्यातील गाळ काढणे व खोल करणे. (शासन निर्णय दि.०९/०५/२०१३ च्या मार्गदर्शक सूचनेनुसार) २.लोकसहभागातून गाळ काढणे – गाळमुक्त धरण - गाळयुक्त शिवार योजना. ३.लोकसहभागासाठी गावांची भूमिका व जबाबदारी ४.विविध यंत्रणांची भूमिका व जबाबदारी
	सत्र -४	➢ मनरेगा अंतर्गत Convergence द्वारे करावयाची कामे व मूलस्थानी जलसंधारणाचे उपाय	१.मनरेगाची संकल्पना २.मनरेगा कार्यक्रमाची अंमलबजावणी पध्दत ३.Convergence चे महत्व ४. घेण्यात येणारे विविध उपचार व मापदंड मूलस्थानी जलसंधारण १.उताराला आडवी मशागत २. पट्टा पेर पध्दत ३.आंतर पिक पध्दती ४. पिकाची फेरपालट
तिसरा दिवस	सत्र -१	➢ जलयुक्त शिवार अभियाना अंतर्गत गावाचा आराखडा तयार करणे	१. जलयुक्त शिवार अभियाना अंतर्गत करावयाची विविध कामे २. तंत्रज्ञानाचा वापर करुन सिमांकन ३. क्षेत्रीय उपचार निश्चिती. ४. दुरुस्तीची कामे निश्चिती. ५. गाळ काढणे ६. खोलीकरण ७. MRSAC मार्फत तयार विविध नकाशांचा वापर
	सत्र -२	➢ GIS प्रणाली आणि तंत्रज्ञानाचा वापर व पारदर्शकता	१.आराखडा बनविण्यासाठी MRSAC व GSDA नकाशांचा वापर करणे २.जलयुक्त शिवार पोर्टलवर फोटो अपलोड करणे (प्रात्यक्षिक) ३.कामाच्या पुर्वी, कामादरम्यान व कामे पूर्ण झाल्यानंतरच्या स्थितीबाबत GIS वापर ४.अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करुन स्थळ निश्चिती करणे ५. झालेल्या कामाच्या नोंदी घेणे

दिनांक	वेळ	विषय	उपघटक
			६. योजनेची पारदर्शकता वाढविणे
	सत्र -३	➢ जल व्यवस्थापन	१. पिक व्यवस्थापन - पिक पध्दतीचे नियोजन - फळबाग लागवड - पिकांची फेरपालट २. जल व्यवस्थापन - सुक्ष्म सिंचन पध्दती - पाण्याचा कार्यक्षम वापर ३. सामुयिक संपत्ती या संकल्पनेतून पाण्याचा वापर करणे.
	सत्र -४	➢ तयार मत्तांची देखभाल दुरुस्ती व हस्तांतरण	१.जलयुक्त शिवार अभियानांतर्गत तयार मत्ता २.मत्तांची देखभाल दुरुस्ती-आवश्यकता व गरज, कार्यपध्दती ३.तयार मत्तांचे हस्तांतरण आवश्यकता, गरज, कार्यपध्दती
प्रशिक्षण कार्यक्रमाचा समारोप			प्रशिक्षणार्थीची प्रतिक्रीया, प्रश्नोत्तरे व समारोप

जलयुक्त शिवार अभियान कार्यक्रमाची संकल्पना/रुपरेषा याबाबत या अभियाना अंतर्गत सन २०१७-१८ या वर्षासाठी निवडलेल्या गावांचे प्रतिनिधींना माहिती करुन देण्यासाठी संस्थाच्या मार्फत गावपातळीवरील प्रतिनिधीचे (प्रतिगाव ५ प्रशिक्षणार्थी याप्रमाणे १० गावांचे गटाचे एकुण ५० प्रशिक्षणार्थीचे) एक प्रशिक्षण सत्र याप्रमाणे आयोजित करण्यात येणार आहे.

प्रशिक्षण स्थळ -

१) सदरचे प्रशिक्षण स्थळ निवडतांना बॅचमध्ये निवड करण्यात आलेल्या सर्व गावातील प्रतिनिधींना प्रवासाचे दृष्टीने सोईचे असावे. २) पिण्याचे स्वच्छ पाणी उपलब्ध असणे आवश्यक आहे. ३) प्रशिक्षण स्थळी हवेशीर प्रशिक्षण वर्ग पुरेशी बैठक व्यवस्थासह आवश्यक आहे. ४) प्रशिक्षण वर्गात वीज पुरवठा खंडीत झाल्यास पर्यायी व्यवस्था असावी. ५) निवास व भोजन व्यवस्था उत्तम असावी. ६) प्रशिक्षणासाठी आवश्यक दृकश्राव्य माध्यमे सुस्थितीत उपलब्ध असणे आवश्यक आहे. ७) महिलांसाठी स्वतंत्र प्रसाधन गृहाची व्यवस्था असावी.

मापदंड - सदर प्रशिक्षण सत्र आयोजनासाठी वसुंधरा पाणलोट विकास यंत्रणा कार्यालयाचे पत्र क्र. २३९२, दि. २३/१०/२०१५ अन्वये जिल्हा प्रशिक्षण संस्था यांना निश्चित केलेले खर्चाचे मापदंड रक्कम रु.५७५ /- प्रति प्रशिक्षणार्थी प्रतिदिन याप्रमाणे मंजूर राहतील.

जिल्हा प्रशिक्षण संस्था यांना प्रशिक्षणासाठीचे मापदंड

(रक्कम रुपये)

अ.क्र.	तपशील	प्रति व्यक्ती/प्रति दिन खर्च
१.	जेवण	२५०/-
२.	निवास	१५०/-
३.	हॉलभाडे	५०/-
४.	मिडीया	२५/-
५.	साधन व्यक्ती	२५/-
६.	स्टेशनरी	२५/-
७.	प्रशासकीय खर्च	५०/-
	एकूण खर्च :	**५७५/-**

(सदर प्रशिक्षण सत्रात क्षेत्रिय भेट अथवा प्रशिक्षण सहल आयोजित करावयाची नसल्याने घटक क्र. क्षेत्र भेट मापदंड रक्कम रु. १५०/- व घटक क्र. प्रशिक्षण सहल मापदंड रक्कम रु. २५/- असे एकुण रक्कम रु. १७५/- हे वसुंधराचे मंजुर मापदंड रक्कम रु. ७५०/- प्रतिव्यक्ती प्रतिदिन मधुन कमी करणेत आले आहेत).यामध्ये खालील बाबीचा समावेश आहे.

प्रशिक्षण कार्यक्रमाची अंमलबजावणी :

१. जिल्हयात सन २०१७-१८ या वर्षात जलयुक्त शिवार अभियान अंतर्गत निवडण्यात आलेल्या गावांची तालुकानिहाय/ उपविभागनिहाय यादी जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी अंतिम करणे.

२. सोबतच्या संस्थेचे यादीमधील माहिती आधारे संस्थानिहाय गावांची संख्या ठरविताना संस्थेचा पूर्वाश्रमीचा अनुभव विचारात घेवुन मा.जिल्हाधिकारी यांचे मान्यतेने संस्थेस प्रशिक्षण आयोजनासाठी दयावयाच्या गावांची संख्या अंतिम करण्यात यावी.

३. संस्थेस गावांची संख्या अंतिम करताना बॅचचे पूर्णत्व होईल याबाबतही दृष्टीकोन ठेवावा म्हणजे संस्थेस दहाच्या पटीत गावांची संख्या देण्यात यावी. अपरिहार्य

परिस्थितीत तसेच स्थानिक परिस्थितीनुसार बदल करण्यास जिल्हास्तरीय समितीस पूर्ण अधिकार आहेत.

४. संख्या अंतिम झाल्यानंतर संस्थेचे प्रतिनिधी, संबंधित उपविभागीय कृषि अधिकारी, जिल्हा प्रशिक्षण समन्वयक (DTC) या सर्वांचे उपस्थितीत प्रशिक्षणाचा संभाव्य कार्यक्रम (कॅलेंडर) तयार करण्यात यावा.

५. प्रशिक्षणास उपस्थित रहाणेसाठी प्रशिक्षणार्थींना उपस्थितीसाठी लेखी पत्र देण्यात यावे तसेच विभागाचे क्षेत्रिय कर्मचा-यांच्या मार्फत समक्ष निरोप देण्यात यावा. प्रतिनिधींची नांवे व मोबाईल क्रमांक प्राप्त करुन पुरेसा पाठपुरावा करण्यात यावा.

६. एखादया गावात शासकीय कर्मचारी प्रशिक्षणास उपस्थित राहणेस अडचणी आल्यास अथवा एखादा क्षेत्रिय कर्मचारी याचेकडे २ गावांचे पदभार आहेत आणि दोन्ही गावांची निवड या कार्यक्रमात झालेली आहे अशा संदर्भात संबंधित गावातील अशासकीय प्रतिनिधींची संख्या वाढविण्यात यावी, जेणेकरुन प्रति गावाचे ५ प्रशिक्षणार्थी प्रशिक्षण सत्रास उपस्थित राहतील.

७. सर्व प्रशिक्षणार्थीचे उपस्थितीसाठी योग्य तो पाठपुरावा करण्यात यावा.

<u>**निधी उपलब्धतता:**</u>

सदर प्रशिक्षण सत्र आयोजनासाठी आवश्यक असणा-या निधीची मागणी जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी विहित नमुन्यात यांनी विभागीय आयुक्त (महसूल कार्यालय) कार्यालयास सादर करणेची आहे. तसेच त्या निधी मागणीची प्रत संचालक, मृदसंधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन कार्यालय, पुणे यांना सादर करणेची आहे. आवश्यक असणारा निधी जलयुक्त शिवार अभियान योजनेंतर्गत शासन स्तरावरुन विभागीय आयुक्त (महसूल कार्यालय) यांचेमार्फत बीडीएस प्रणालीव्दारे उपलब्ध करुन देण्यात येईल.

सामंजस्य करार

लिहून देणार :

अध्यक्ष/सचिव नांव ....

संस्थेचे नांव :

....

लिहून घेणार :

....

अधिक्षक कृषि अधिकारी, जिल्हा-............................

जलयुक्त शिवार अभियानांतर्गत सन २०१७-१८ साठी निवडलेल्या गावामधील प्रतिनिधींचे पाणलोट प्रकल्प आराखडा तयार करणे व अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने प्रशिक्षण दयावयाचे आहे. सदर प्रशिक्षणासाठी प्रशिक्षणार्थी म्हणून गावामधील सरपंच,महिला प्रतिनिधी, ग्राम कार्यकर्ता, शेतीमित्र, जलसेवक, प्रगतीशिल शेतकरी, पुरस्कार प्राप्त शेतकरी यामधुन ३ व गावाशी संबंधित विविध शासकीय विभागाचे क्षेत्रिय कर्मचारी (कृषि सहाय्यक व ग्रामसेवक) संख्या-२ असे प्रतिगाव एकूण ५ प्रशिक्षणार्थीचे या प्रमाणे १० गावाच्या गटाचे ५० प्रशिक्षणार्थींचे एक बॅच याप्रमाणे "जलयुक्त शिवार अभियान"या विषयाचे ३ दिवस कालावधीचे निवासी प्रशिक्षण कार्यक्रम माहे २५ जुलै,२०१७ ते १५ सप्टेंबर,२०१७ या कालावधीत आयोजित करावयाचा आहे.

....

या संस्थेची जलयुक्त शिवार अभियान कार्यक्रमाचे गावपातळीवरील प्रशिक्षण देण्यासाठी निवड केली आहे. त्यानुसार जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी.....................

................या कार्यालयाने निश्चित केलेल्या क्षमता बांधणी कार्यकमानुसार प्रशिक्षण कार्यक्रमाचे आयोजन संस्थेने करावयाचे आहे.

जलयुक्त शिवार अभियान सन २०१७-१८ मधील गाव पातळीवरील प्रशिक्षण कार्यक्रमांच्या आयोजनांसाठी खालील अटी व शर्तीच्या आधीन राहून दिनांक ..../...../.......... रोजी सन २०१७-१८ या आर्थिक वर्षा करिता सामंजस्य करार करण्यात येत आहे.

अटी व शर्ती :

१. निश्चित केलेल्या जिल्हयात जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी ठरवून दिलेल्या कार्यक्रमांतर्गत प्रशिक्षणाचे काम ठरवून दिलेल्या कालावधीत पूर्ण करावे.

२. "यशदा" पुणे संस्थेमध्ये दिनाक १७ ते १९ सप्टेंबर,२०१७ या कालावधीत आयोजित प्रशिक्षकांचे प्रशिक्षण या सत्रात घेण्यात आलेल्या अभ्यासक्रमावर आधारित गाव पातळीवरील प्रशिक्षण आयोजित करण्यात यावे.

३. जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारीयांचे मार्गदर्शनाखाली उपविभागीय कृषि अधिकारी व जिल्हा प्रशिक्षक समन्वयक (DTC) यांचे समन्वयाने प्रशिक्षण कार्यक्रमाचे आयोजन करणे आवश्यक राहील.

४. प्रशिक्षणासाठी प्रति प्रशिक्षणार्थी प्रति दर दिवस रुपये ५७५/- (पाचशे पंच्याहत्तर फक्त) प्रमाणे निधि जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी........................ यांचेकडून प्रशिक्षण घेणा-या संस्थेस प्रशिक्षण आयोजनानंतर विहित पध्दतीने देयके सादर केल्यानंतर अदा केले जाईल. या निधीतून प्रशिक्षणासाठी आवश्यक खर्च वसुंधरा पाणलोट विकास यंत्रणा कार्यालयाचे पत्र जा.क्र. २३९२/दिनांक २३.१०.२०१५ अन्वये करण्यात यावा. **<u>प्रशिक्षणासाठी अग्रिम दिला जाणार नाही.</u>** तसेच महिनाभरात झालेल्या प्रशिक्षणाची देयके आणि अहवाल महिन्याअंती सादर झाल्यानंतर त्याप्रमाणे निधी अदायगी जिल्हा अधिक्षक कृषि कार्यालयाकडून करण्यात येईल.

५. प्रशिक्षणासाठी अदायगी केलेल्या निधीचे मागील देयकाचे उपयोगिता प्रमाणपत्र व आता घेतलेल्या प्रशिक्षणांचे बाबनिहाय खर्चाचे तपशील आणि प्रशिक्षणा संबंधीचे अहवाल इत्यादि. जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी........................यांना प्राप्त झाल्यानंतर पर्यवेक्षीय प्राधिकारी यांनी तपासणी केलेल्या ३० दिवसांचे आत देयके अदा करण्यात येतील.

६. प्रशिक्षणाचा दररोजचा हजेरी अहवाल व प्रत्येक व्याख्यानाचा स्वतंत्र फोटो जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांचे कार्यालयाचे ई-मेल वरती ....कार्यालयास देणे बंधनकारक राहील.

७. प्रशिक्षणासाठी द्रुकश्राव्य माध्यम, चित्रफिती, इत्यादी वापर करुन प्रशिक्षण कार्यक्रम अधिकाधिक परिणामकारक व गुणवत्तापूर्वक होतील याकडे विशेषत्वाने लक्ष देणे बंधनकारक आहे.

८. प्रशिक्षण सत्रात सहभागी होणा-या प्रशिक्षणार्थींची गावनिहाय यादी जिल्हा अधिक्षक कृषि कार्यालयाकडून प्राप्त करुन घेणेत यावी.

९. प्रशिक्षणा संबंधी जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी.................. व उपविभागीय कृषि अधिकारी आणि जिल्हा प्रशिक्षक समन्वयक (DTC) यांचेशी समन्वय ठेऊन प्रशिक्षण कार्यक्रम पूर्ण करावयाचा आहे.

१०. प्रशिक्षण कार्यक्रमाच्या आयोजनामध्ये कोणतेही अनुचित प्रकार होणार नाहीत याची संस्थेने खबरदारी घ्यावयाची आहे. गैरप्रकार झाल्याचे आढळून आल्यास संबंधित संस्थेचे काम काढून घेण्याचा तसेच संस्थेबरोबरचा करार रद्द करण्याचा अधिकार जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांचा राहील. याबाबतचा अंतिम निर्णयाचे संपुर्ण अधिकार जिल्हाधिकारी यांचेकडे राहील.

११. संनियत्रण, मूल्यमापन आणि लेखापरिक्षण इत्यादि कामासाठी जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी......................यांचे प्रतिनिधींना वेळोवेळी आवश्यक ते अभिलेख आणि प्रशिक्षणासंबंधी कागदपत्रे उपलब्ध करुन देणे बंधनकारक राहील.

१२ .सदर करारामधील अटी व शर्तींचा भंग केल्यास ८ दिवसांची नोटीस देऊन करार संपुष्टात आणता येईल.

१३. सदर करारासंदर्भात काही वाद निर्माण झाल्यास संबंधित जिल्हयाचे कार्यक्षेत्रातील न्यायालयाचे अधिन राहील.

सदर करारनामा आज दिनांक ....../....../२०१७ रोजी......................येथे करण्यात येत आहे.

संस्था अध्यक्ष/सचिव : ....

संस्थेचे नाव व शिक्का : ....

दिनांक : ....

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी...............

ठिकाण : ....

साक्षीदार : १. ....

साक्षीदार : २. ....

साक्षीदार : १.................................

साक्षीदार : २.................................

जलयुक्त शिवार अभियान अंतर्गत गाव पातळीवरील प्रशिक्षण कार्यक्रम.

प्रपत्र-१

निधी मागणी देयक

प्रति,

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, --------------

विषय :- -------------- प्रशिक्षण कार्यक्रमाचे देयक सादर करणेबाबत.

उपरोक्त विषयान्वये जलयुक्त शिवार अभियान सन २०१७-१८ मधील गाव पातळी प्रशिक्षण कार्यक्रम सन २०१७-१८ क्षमता बांधणी व प्रशिक्षण कार्यक्रम अंतर्गत आमच्या संस्थेची निवड झालेली आहे. त्या अनुषंगाने संस्थेने जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांचेशी दि. -------------- रोजी विहीत नमून्यात करारनामा केलेला आहे. सदर करारनाम्यात दिलेल्या अटी व शर्ती तसेच जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांचे कार्यारंभ आदेश क्र. ---- दिनांक -------------- अन्वये दिलेल्या मान्यतेनुसार बॅच ---------- मधील ---------- --------------करीता -------------------------------- येथे ---------------------- प्रशिक्षण वर्गाचे आयोजन करण्यात आले आहे. सदर प्रशिक्षण वर्गाचा उपयोगिता अहवाल आपण दिलेल्या एकूण सोबतचे सात विहीत प्रपत्रात सादर करण्यात येत आहे. तरी संस्थेने आयोजित केलेल्या उपरोक्त बॅच क्रमांक -------------------- प्रशिक्षण वर्गाचे आयोजन प्रित्यर्थ खालीलप्रमाणे निधी मिळणेस विनंती.

बॅच क्र.	प्रशिक्षण कालावधी	दिनांक	एकूण उपस्थित प्रशिक्षणार्थी	एकूण उपस्थित दिवस	मापदंड प्रतिदिन प्रती प्रशिक्षणार्थी	एकूण झालेला खर्च
	पहिला दिवस					
	दुसरा दिवस					
	तिसरा दिवस					
	एकूण					

अक्षरी रुपये :।- ---

उपरोक्त सर्व खर्च हा शासनाच्या वित्तीय नियमावलीचा अवलंब करुन केलेला असून खर्चाची सर्व प्रमाणके रोकडवही व सर्व कागदपत्रे आमच्या कार्यालयात सुरक्षितपणे जतन करण्यात आली असून जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी कडून पुढील पडताळणी होईपर्यंत जतन करुन ठेवण्यात येतील व तदनंतर ती आपले कार्यालयास सुरक्षित हस्तांतरीत करण्यात येतील.

स्थळ:-

दिनांक:- स्वाक्षरी व संस्थेचा शिक्का

(सदरचे निधी मागणी देयक संस्थेच्या लेटर हेडवर संस्था अध्यक्ष/सचिव यांचे स्वाक्षरीने जोडावे)

"परिशिष्ट"

वसुंधरा पाणलोट विकास यंत्रणा,महाराष्ट्र राज्य

एकात्मिक पाणलोट व्यवस्थापन कार्यक्रम (IWMP) अंतर्गत कार्यरत संस्था

अ) राज्य संसाधन संस्था (SRO) कार्यरत संस्था

1	ॲक्शन फॉर फार्म रिन्युअल इन महाराष्ट्र
2	दिलासा जनविकास प्रतिष्ठान
3	मराठवाडा शेती साहित्य मंडळ
4	वॉटरशेड ऑर्गनायझेशन ट्रस्ट
5	रुरल कमिन्स

ब) पाणलोट क्षेत्रात कार्यरत संस्था

1	यशवंत कृषि ग्राम व पाणलोट विकास संस्था, हिवरेबाजार, ता.जि.अहमदनगर
2	हिंद स्वराज्य ट्रस्ट अंतर्गत राष्ट्रीय पाणलोट क्षेत्र विकास प्रशिक्षण केंद्र, राळेगणसिध्दी, ता.जि.अहमदनगर.

क) जिल्हा संसाधन संस्था (DRO) - सन २०१६-१७

अ.क्र.	विभाग	जिल्ह्याचे नाव	सन २०१६-१७ मधील कार्यरत संस्थेचे नाव व पत्ता
[illegible]	[illegible]	[illegible]	३
१	ठाणे	पालघर	एकलव्य सामाजिक संस्था,ठाणे
२		ठाणे	पार्थ ग्रामीण विकास संस्था, अहमदनगर
३			एकलव्य सामाजिक संस्था,ठाणे
४			संजीवनी बहू. सेवाभावी संस्था,जि. सिंधुदुर्ग
५		रायगड	महाराष्ट्र सामाजिक ट्रस्ट, पेन, जि. रायगड
६			हिरवळ दिलासा संस्था, महाड, जि. रायगड
७			कोंकण विकास कृति मंच कीर्मोस, ता. मालवण, जि. सिंधुदुर्ग
८		रत्नागिरी	महाराष्ट्र इंडस्टीअल ट्रेनिंग सेंटर, जि. रत्नागिरी
९			हेरिटेज कल्चर आर्ट सोसायटी , जि. रत्नागिरी
१०			जन जागृती संस्था, चिपळूण, जि. रत्नागिरी
११		सिंधूदुर्ग	कुंभाटे व युवक कला व क्रीडा मंडळ, तुळस, जि. सिंधुदुर्ग
१२			कोंकण विकास कृति मंच कीर्मोस, ता. मालवण, जि. सिंधुदुर्ग
१३			संजीवनी बहू. सेवाभावी संस्था,जि. सिंधुदुर्ग
१४	नाशिक	नाशिक	बायफ मित्र, जि. नाशिक
१५			श्री. संत गजानन बहूद्देशीय संस्था, ता. पींप्राला, जि. जळगाव
१६		धुळे	संत तुकाराम सामाजिक संस्था, ता. साक्री, जि. धुळे
१७			श्री. चिरामुदेवी बहूद्देशीय संस्था अर्थे, जि. धुळे
१८		नंदुरबार	राष्ट्रीय वनश्री यंगोपन संस्था, चाळीसगाव, जि. नंदुरबार
१९			नव निर्माण सर्व समाज हितार्थ संस्था, जि. नंदुरबार
२०		जळगाव	कृषि विज्ञान केंद्र, पाल, जि. जळगाव
२१			राष्ट्रीय विकास अग्रो एड्युकेशन संस्था, अंमळनेर जि. जळगाव
२२	पुणे	अहमदनगर	कृषि सेवा संघ, श्रीगोंदा, जि. अहमदनगर
२३			गोविंद ग्रामीण विकास प्रशिक्षण जि. अहमदनगर
२४		पुणे	ॲग्रिकल्चर डेव्हलपमेंट ट्रस्ट, बारामती, जि. पुणे
२५			सोस्वा ट्रेनिंग ॲंड प्रमोशन इन्स्टीट्यूट येरवडा, पुणे
२६		सोलापूर	महर्षि विवेकानंद समाजकल्याण संस्था, अक्कलकोट, जि. सोलापूर
२७			महात्मा फुले समाज सेवा मंडळ, करमाळा, जि. सोलापूर
२८			नवोदय कृषि संशोधन व ग्रामीण विकास प्रशिक्षण, जि. सांगली
२९			महाराष्ट्र टेक्निकल एड्युकेशन ॲंड रूरल डेवलपमेंट सोसायटी

अ.क्र.	विभाग	जिल्ह्याचे नाव	सन २०१६-१७ मधील कार्यरत संस्थेचे नाव व पत्ता
१		२	३
३०	कोल्हापूर	सातारा	सोसायटी फॉर प्रोग्रेस ऑफ ॲग्रिकल्चर ॲंड नेचर, पुणे
३१			दत्तसेवा समिती, यवतमाळ
३२			सोसायटी फॉर एमपॉवरमेंट ऑफ व्हीलेजेस ॲंड ॲग्रिकल्चर (सेवा), सातारा
३३		सांगली	नवोदय कृषि संशोधन व ग्रामीण विकास प्रशिक्षण, जि. सांगली
३४			आयडियल सेंटर फॉर इंटरप्रीणरशिप डेवलपमेंट ॲंड सेल्फ इम्प्लोयमेंट ट्रेनिंग, जि. सांगली
३५		कोल्हापूर	भारती ग्रामीण विकास संस्था, सांगली
३६			पार्थ ग्रामीण विकास संस्था, हडपसर, पुणे
३७			नवजीवन ग्रामविकास प्रतिष्ठान, सोलापूर
३८	औरंगाबाद	औरंगाबाद	निर्माण संस्था, जि. औरंगाबाद
३९			अब्दुल सलाम पठाण ग्रामीण विकास संस्था, जि. औरंगाबाद
४०		जालना	कृषि विज्ञान केंद्र, खरपुडी, जि. जालना
४१			गायत्री सेवाभावी संस्था, शेणगाव, जि. हिंगोली
४२			निर्माण संस्था, जि. औरंगाबाद
४३		बीड	जयदत्त शिक्षण कृषि जनविकास प्रशिक्षण, जि. बीड
४४			मानवलोक संस्था, आंबाजोगाई, जि. बीड
४५			बळीराजा कृषि विज्ञान मंडळ, जि. बीड
४६	लातूर	लातूर	सरस्वती बहू. सेवाभावी संस्था, वसमत, जि. हिंगोली
४७			लोकमान्य शिक्षण प्रसारक मंडळ,उदगीर,जि. लातूर
४८			नवोदय कृषि संशोधन व ग्रामीण विकास प्रशिक्षण, जि. सांगली
४९			स्वामी विवेकानंद सेवाभावी संस्था, जि. हिंगोली
५०		उस्मानाबाद	नेचर इंस्टिट्यूट फॉर वेलफेअर ऑफ सोसायटी, कळंब, जि. उस्मानाबाद
५१			सरस्वती बहू. सेवाभावी संस्था, वसमत, जि. हिंगोली
५२			विनोबाभावे ग्रामविकास प्रतिष्ठान, अहमदनगर
५३			जिवन विकास सामाजिक बहू. पाणलोट संस्था,यवतमाळ
५४		नांदेड	आशाकिरण महिला विकास संस्था, जि. हिंगोली
५५			सरस्वती बहू. सेवाभावी संस्था, वसमत, जि. हिंगोली
५६			गुरुवर्य शिक्षण प्रसारक मंडळ,यवतमाळ
५७			स्वामी विवेकानंद सेवाभावी संस्था, जि. हिंगोली
५८		परभणी	श्री. नीळकंठेश्वर सेवाभावी संस्था, जि. परभणी
५९			टेक्नोस्पोर्ट ग्रामीण विकास प्रतिष्ठान, जि. परभणी
६०		हिंगोली	महिला उत्कर्ष प्रतिष्ठान,रिसोड,जि. यवतमाळ.
६१			संत नामदेव सेवाभावी संस्था, जि. हिंगोली
६२	अमरावती	बुलढाणा	गजानन महाराज कृषि व शैक्षणिक संस्था, जि. बुलढाणा
६३			सावतामाळी समाज विकास शैक्षणिक व बहू . मंडळ, जि. बुलढाणा
६४		अकोला	स्वप्नपूर्ती कृषि बहू. संस्था, मुर्तीजापूर, जि. अकोला
६५			गुणवंत शिक्षण संस्था, जि. अकोला
६६		वाशिम	गंगासागर ग्रामसुधार संस्था, जि. वाशिम
६७		अमरावती	दत्तसेवा समिती, यवतमाळ
६८			महाराष्ट्र ग्राम दर्पण जि. अमरावती
६९			राजे संभाजी महाराज शिक्षण संस्था, जि. अमरावती
७०			कर्मवीर बहू. संस्था,अमरावती
७१		यवतमाळ	दत्त सेवा समिती, जि. यवतमाळ.
७२			राजेश्वर बेल्लोरकर ग्रामीण विकास प्रतिष्ठान जि. यवतमाळ
७३			ग्रामीण समस्या मुक्ति ट्रस्ट ता. वणी, जि. यवतमाळ
७४	नागपूर	वर्धा	सदभावणा ग्रामीण विकास संस्था, जि. वर्धा
७५			धरामित्र, नळवाडी, जि. वर्धा
७६		नागपूर	सेंटर फॉर रूरल वेलफेअर, नागपूर
७७			कोम्प्रिहेन्सिव रूरल ट्रायबल वेलफेअर डेवलपमेंट प्रोग्राम, जि. नागपुर
७८		भंडारा	ग्रामीण युवा प्रागतिक मंडळ, जि. भंडारा
७९		गोंदिया	इंडियन सोशल वेलफेअर,गोंदिया
८०			एशियन सोसायटी फॉर एंटरप्रीनरशिप एड्युकेशन ॲंड डेवलपमेंट (ASSED),गोंदिया
८१		चंद्रपूर	प्रगती बहू. संस्था, वरोरा, जि. चंद्रपुर
८२			अंबिका बहू. ग्रामविकास संस्था,चंद्रपूर
८३			इंडियन इंस्टीट्यूट ऑफ यूथ वेलफेअर,चंद्रपुर
८४		गडचिरोली	ज्ञान शिक्षण व सामाजिक बहू. संस्था, जि. गडचिरोली

प्रपत्र-६

जलयुक्त शिवार अभियान अंतर्गत गाव पातळीवरील प्रशिक्षण कार्यक्रम.

जिल्हा संसाधन संस्था :	
प्रशिक्षण कार्यक्रम :	
प्रशिक्षण कालावधी :	स्थळ :

उपस्थित प्रशिक्षणार्थी यादी

अ. क्र.	प्रशिक्षणार्थीचे नाव व गाव	पदनाम	बॅच	दिवस 1 ला	दिवस 2 रा	दिवस 3 रा	एकुण उपस्थित दिवस
				दि.	दि.	दि.	
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							

कार्यक्रम समन्वयकाचे नाव व स्वाक्षरी

संस्थेचा शिक्का

प्रपत्र-७

जलयुक्त शिवार अभियान अंतर्गत गाव पातळीवरील प्रशिक्षण कार्यक्रम.

जिल्हा संसाधन संस्था :

प्रशिक्षणाचे नाव :

प्रशिक्षण कालावधी :

प्रशिक्षण कार्यक्रमाचे फोटो

बॅनर व पाहूणे व्याख्यातेसह फोटो	सर्व प्रशिक्षणार्थींचा समारोपाचा फोटो
प्रशिक्षणार्थींचे जेवण करतानाचे फोटो	दुसरे पाहूणे व्याख्याते,बॅनर व प्रशिक्षणार्थी
सादरीकरण करतानाचे फोटो	SRO/DRO चा campus चा फोटो

४. या प्रशिक्षणानंतर आपल्या कामाच्या स्वरुपामध्ये होणा-या बदलाबाबत

अ.	आपल्या कामामध्ये सुधारणा करण्यासंबंधी आपल्याला काही कल्पना मिळाल्या का? होय / नाही असल्यास खालील बाबीमध्ये स्पष्ट करावे
१.	ज्ञान
२.	कौशल्य
३.	मनोवृत्ती

५. या व्यतिरिक्त प्रशिक्षणा संबंधी इतर काही निरिक्षण/अभिप्राय.असल्यास

१.	
२.	
३.	

१. खालील बांबीवर आपले मतद्यावे

अ.क्र.	प्रश्नांचा तपशिल	४	३	२	१
०१	संस्थेची भूमिका.				
०२	प्रशिक्षणाचे व्यवस्थापन व प्रशिक्षणाचे आयोजन				
०३	विषयाची व्याप्ती				
०४	वाचन साहित्याचा दर्जा				
०५	अभ्यास सहलीव्दारे शिकण्यासाठी मिळालेले संधी				
०६	प्रशासकिय मदत				
०७	करमणूकीचे सुविधा				

(४ =अतिउत्कृष्ठ,३= उत्कृष्ठ, २= उत्तम १= बरे कृपया अशी खुण करावी.)

Programme Name

During-

Session – wise Evaluation

अतिउत्कृष्ट =४), ३उत्कृष्ट =, २उत्तम =,१ रे कृपयाब = अशी खून करावी(

Time	Topic	4	3	2	1	भ रांक
	Date					
	Date					

दिनांक -: विभाग

प्रशिक्षणार्थीचे नाव -: पदनाम-:

स्वाक्षरी -: -:जिल्हा

प्रपत्र-४ प्रशिक्षणार्थीची माहिती

जलयुक्त शिवार अभियान अंतर्गत गाव पातळीवरील प्रशिक्षण कार्यक्रम.

जिल्हा संसाधन संस्था:- ....

प्रशिक्षण कार्यक्रमाचे नांव :- गाव:- कालावधी:-

NAME नांव	TITLE पदवी/शीर्षक/किताब (डॉ./प्रा.)	SURNAME आडनांव	FIRST NAME पहीले नांव	MIDDLE/FATHER NAME मधले नांव (वडील/पती)

प्रकल्प क्रमांक व बॅच	
CURRENT DESIGNATION & OFFICE ADDRESS सध्याचे पदनाम व कार्यालयाचा पत्ता	

GENDER लिंग	MALE पुरुष	FEMALE स्त्री	DATE OF BIRTH जन्म दिनांक	DD दिनांक	MM महिना	YYYY वर्ष

GOVERNMENT GROUP शासकीय ग्रुप	कृषि सहाय्यक	ग्राम सेवक
NON GOVERNMENT GROUP अशासकीय ग्रुप	सरपंच	महिला

COMMUNICATION DETAILS संपर्क तपशिल

MOBILE NO. मोबाईल नं.	
कार्यालयाचा फोन नं.	
FAX फॅक्स नं.	
E-MAIL ID ई-मेल	

EDUCATION QUALIFICATION शैक्षणिक पात्रता	NON S.S.C. नॉन एस.एस.सी	S.S.C. एस.एस.सी.	H.S.C. एच.एस.सी.	GRADUATE पदवीधर	MASTER पदवित्तर	DOCTORATE डॉक्टरेट

CATEGORY वर्गवारी	SC एससी	ST एसटी	VJ व्हीजे	NT (B) एनटी-बी	NT (C) एनटी-सी	NT (D) एनटी-डी	SBC एसबीसी	OBC ओबीसी	MINORITY अल्पसंख्याक	GEN. जनरल

RELIGIOUS CATECORY धार्मिक वर्गवारी	Are you a member of Minority Group(Muslim, Chirstian, Bouddha, Sikh, Parsi, Jain) आपण जर अल्पसंख्याक पैकी असाल तर (मुस्लीम, बुध्द, शिख, पारसी,जैन) No नाही [ ] Yes होय [ ]

ARRIVAL DATE प्रशिक्षण कार्यक्रम	DD दिनांक	MM महिना	YYYY वर्ष	TIME वेळ		AM/PM

RESIDENCE DURIJNG TRAINING/ WORKSHOP / MEETING /PROJECT WORK . IF YES, PLEASE SPECIFY प्रशिक्षण/कार्यशाळा/ मिटींग//प्रकल्प कालावधीत संस्थेमध्ये वासतव्य असल्यास	YES होय		NO नाही	
	ROOM NO रुम नं.			

NOTE :- ( ) CHECK WHEREVER APPLICABLE लागू असलेल्या ठिकाणी अशी ( ) खुण करा.

Date दिनांक :

Signature of Principal
प्रशिक्षणार्थीची स्वाक्षरी

प्रपत्र-५

जलयुक्त शिवार अभियाना अंतर्गत गाव पातळीवरील प्रशिक्षणकार्यक्रम

मूल्यमापन अहवाल

प्रशिक्षण कार्यक्रम

दिनांक:-

अ.क्र.	प्रश्नांचा तपशिल	४	३	२	१
०१	उद्दिष्टानुसार प्रशिक्षण कार्यक्रमाचे आयोजन व रचना होती का? याबाबत मत काय आहे.				
०२	तुमच्या कामामध्ये व पदासाठी हे प्रशिक्षण तात्काळ उपयोगी पडणार आहे का?				
०३	भविष्यामध्ये या प्रकल्पांतर्गत जी जबाबदारी आपण पार पाडणार आहात यासाठी हे प्रशिक्षण कितपत उपयोगी राहणार आहे.				
०४	प्रशिक्षाणाची कार्यपध्दती उदा.व्याख्यान,कार्यशाळा इ.				
०५	आपल्या समवेत असणा-या प्रशिक्षणार्थी बरोबर झालेल्या चर्चेचा फायदा आपल्याला कितपत झाला.				
०६	आपल्या देण्यात आलेले वाचन साहित्य प्रशिक्षणातील विषयांशी कितपत संबंधीत आहे.				

२. खालील सुविधांबाबत कितपत समाधानी आहात.

अ.क्र.	प्रश्नांचा तपशिल	४	३	२	१
०१	संस्थेच्या कक्षातील स्वागत व खोलीतील सेवा				
०२	राहण्याची व्यवस्था				
०३	जेवणाचा दर्जा व सेवा				
०४	वर्गातील सुविधा,स्वच्छता				
०५	संगणकाच्या सुविधा				
०६	अभ्यास सहल				

(४ =अतिउत्कृष्ठ,३= उत्कृष्ठ,२= उत्तम १= बरेकृपया अशी खुणकरावी.)

प्रशिक्षणाच्या उद्घाटन व समारोपासाठी विशेष पाहूणे बोलवले होते काय?(होय/नाही) असल्यास नाव पत्ता	

३. प्रशिक्षणातील कोणते विषय आपल्या उपयुक्त वाटले ?

अ.क्र.	प्रश्नांचा तपशिल	अभिप्राय होय/ नाही
१.		
२.		
३.		

प्रपत्र-२

जलयुक्त शिवार अभियान अंतर्गत गाव पातळीवरील प्रशिक्षण कार्यक्रम

प्रशिक्षण कार्यक्रमाचा सारांश

१	संस्था नाव						
२	विभाग, जिल्हा व तालुका						
३	प्रशिक्षण कार्यक्रमाचा कालावधी						
४	प्रशिक्षण कार्यक्रमाचे स्थळ						
५	प्रशिक्षणात समाविष्ट प्रकल्प गावे						
६	एकूण नियोजित प्रशिक्षणार्थीची संख्या	प्रत्यक्ष उपस्थित राहिलेल्या प्रशिक्षणार्थीची संख्या					
७	अशासकिय सरपंच						
८	ग्राम कार्यकर्ता						
९	महिला प्रतिनीधी						
१०	शेतीमित्र						
११	जलसेवक						
१२	प्रगतशिल शेतकरी						
१३	पुरस्कार प्राप्त						
१४	शासकिय कृषि सहाय्यक						
१५	ग्रामसेवक						
	एकूण						
	वर्गवारी	पुरुष		महिला		एकूण	

दिनांक -

कार्यक्रम समन्वयकाचे नाव व स्वाक्षरी

कार्यक्रमाचे स्थळ -

संस्थेचा शिक्का

प्रपत्र-३

जलयुक्त शिवार अभियान अंतर्गत गाव पातळीवरील प्रशिक्षण कार्यक्रम

विषयवार व्याख्यात्यांची नावे

जिल्हा संसाधन संस्था-

प्रशिक्षण कार्यक्रम –

अ.क्र.	दिनांक व वेळ	विषय	व्याख्यात्याचे नाव	स्वाक्षरी

पाहुणे व्याख्याते यांची सविस्तर माहिती

अ.क्र.	व्याख्यात्याचे नाव,पदनाम व कार्यालयाचा पत्ता	दूरध्वनी क्रमांक

दिनांक – संस्था अध्यक्ष/सचिव स्वाक्षरी

स्थळ - संस्थेचा शिक्का

"परिशिष्ट''

वसुंधरा पाणलोट विकास यंत्रणा,महाराष्ट्र राज्य

एकात्मिक पाणलोट व्यवस्थापन कार्यक्रम (IWMP) अंतर्गत कार्यरत संस्था

अ) राज्य संसाधन संस्था (SRO) कार्यरत संस्था

1	ॲक्शन फॉर फार्म रिन्युअल इन महाराष्ट्र
2	दिलासा जनविकास प्रतिष्ठान
3	मराठवाडा शेती साहित्य मंडळ
4	वॉटरशेड ऑर्गनायझेशन ट्रस्ट
5	रुरल कमिन्स

ब) पाणलोट क्षेत्रात कार्यरत संस्था

1	यशवंत कृषि ग्राम व पाणलोट विकास संस्था, हिवरेबाजार, ता.जि.अहमदनगर
2	हिंद स्वराज्य ट्रस्ट अंतर्गत राष्ट्रीय पाणलोट क्षेत्र विकास प्रशिक्षण केंद्र, राळेगणसिध्दी, ता.जि.अहमदनगर.

क) जिल्हा संसाधन संस्था (DRO) - सन २०१६-१७

अ.क्र.	विभाग	जिल्ह्याचे नाव	सन २०१६-१७ मधील कार्यरत संस्थेचे नाव व पत्ता
१		२	३
१	ठाणे	पालघर	एकलव्य सामाजिक संस्था,ठाणे
२		ठाणे	पार्थ ग्रामीण विकास संस्था, अहमदनगर
३			संजीवनी बहू. सेवाभावी संस्था,जि. सिंधुदुर्ग
४		रायगड	महाराष्ट्र सामाजिक ट्रस्ट, पेन, जि. रायगड
५			हिरवळ दिलासा संस्था, महाड, जि. रायगड
६			कोंकण विकास कृति मंच कोर्मोस, ता. मालवण, जि. सिंधुदुर्ग
७		रत्नागिरी	महाराष्ट्र इंडस्टीअल ट्रेनिग सेंटर, जि. रत्नागिरी
८			हेरिटेज कल्चर आर्ट सोसायटी , जि. रत्नागिरी
९			जन जागृती संस्था, चिपळूण, जि. रत्नागिरी
१०		सिंधूदुर्ग	कुंभार्टे व युवक कला व क्रीडा मंडळ, तुळस, जि. सिंधुदुर्ग
११	नाशिक	नाशिक	बायफ मित्र, जि. नाशिक
१२			श्री. संत गजानन बहूद्देशीय संस्था, ता. पींप्राला, जि. जळगाव
१३		धुळे	संत तुकाराम सामाजिक संस्था, ता. साक्री, जि. धुळे
१४			श्री. चिरामुदेवी बहूद्देशीय संस्था अर्थे, जि. धुळे
१५		नंदुरबार	राष्ट्रीय वनश्री यंगोपन संस्था, चाळीसगाव, जि. नंदुरबार
१६			नव निर्माण सर्व समाज हितार्थ संस्था, जि. नंदुरबार
१७		जळगाव	कृषि विज्ञान केंद्र, पाल, जि. जळगाव
१८			राष्ट्रीय विकास अग्रो एड्युकेशन संस्था, अंमळनेर जि. जळगाव
१९	पुणे	अहमदनगर	कृषि सेवा संघ, श्रीगोंदा, जि. अहमदनगर
२०			गोविंद ग्रामीण विकास प्रशिक्षण जि. अहमदनगर
२१		पुणे	ॲग्रिकल्चर डेव्हलपमेंट ट्रस्ट, बारामती, जि. पुणे
२२			सोस्वा ट्रेनिंग ॲंड प्रमोशन इन्स्टीटयूट येरवडा, पुणे
२३		सोलापूर	महर्षि विवेकानंद समाजकल्याण संस्था, अक्कलकोट, जि. सोलापूर
२४			महात्मा फुले समाज सेवा मंडळ, करमाळा, जि. सोलापूर
२५			नवोदय कृषि संशोधन व ग्रामीण विकास प्रशिक्षण, जि. सांगली
२६			महाराष्ट्र टेक्निकल एड्युकेशन ॲंड रूरल डेवलपमेंट सोसायटी

अ.क्र.	विभाग	जिल्ह्याचे नाव	सन २०१६-१७ मधील कायरत संस्थेचे नाव व पत्ता
१		२	३
२७	कोल्हापूर	सातारा	सोसायटी फॉर प्रोग्रेस ऑफ ॲग्रिकल्चर ॲंड नेचर, पुणे
२८			दत्तसेवा समिती, जि. यवतमाळ
२९			सोसायटी फॉर एमपॉवरमेंट ऑफ व्हीलेजेस ॲंड ॲग्रिकल्चर (सेवा), सातारा
३०			आयडियल सेंटर फॉर इंटरप्रीणरशिप डेवलपमेंट ॲंड सेल्फ इम्प्लोयमेंट ट्रेनिंग, जि. सांगली
३१		कोल्हापूर	भारती ग्रामीण विकास संस्था, सांगली
३२			नवजीवन ग्रामविकास प्रतिष्ठान, सोलापूर
३३	औरंगाबाद	औरंगाबाद	निर्माण संस्था, जि. औरंगाबाद
३४			अब्दुल सलाम पठाण ग्रामीण विकास संस्था, जि. औरंगाबाद
३५		जालना	कृषि विज्ञान केंद्र, खरपुडी, जि. जालना
३६			**गायत्री सेवाभावी संस्था, शेणगाव, जि. हिंगोली**
३७		बीड	जयदत्त शिक्षण कृषि जनविकास प्रशिक्षण, जि. बीड
३८			मानवलोक संस्था, आंबाजोगाई, जि. बीड
३९			बळीराजा कृषि विज्ञान मंडळ, जि. बीड
४०	लातूर	लातूर	सरस्वती बहू. सेवाभावी संस्था, वसमत, जि. हिंगोली
४१			लोकमान्य शिक्षण प्रसारक मंडळ,उदगीर,जि. लातूर
४२			स्वामी विवेकानंद सेवाभावी संस्था, जि. हिंगोली
४३		उस्मानाबाद	नेचर इंस्टिट्यूट फॉर वेलफेअर ऑफ सोसायटी, कळंब, जि. उस्मानाबाद
४४			विनोबाभावे ग्रामविकास प्रतिष्ठान, अहमदनगर
४५			जिवन विकास सामाजिक बहू. पाणलोट संस्था,यवतमाळ
४६		नांदेड	आशाकिरण महिला विकास संस्था, जि. हिंगोली
४७			गुरुवर्य शिक्षण प्रसारक मंडळ,यवतमाळ
४८		परभणी	श्री. नीळकंठेश्वर सेवाभावी संस्था, जि. परभणी
४९			टेक्नोस्पोर्ट ग्रामीण विकास प्रतिष्ठान, जि. परभणी
५०		हिंगोली	महिला उत्कर्ष प्रतिष्ठान,रिसोड,जि. यवतमाळ.
५१			संत नामदेव सेवाभावी संस्था, जि. हिंगोली
५२	अमरावती	बुलढाणा	गजानन महाराज कृषि व शैक्षणिक संस्था, जि. बुलढाणा
५३			सावतामाळी समाज विकास शैक्षणिक व बहू . मंडळ, जि. बुलढाणा
५४		अकोला	स्वप्नपूर्ती कृषि बहू. संस्था, मूर्तीजापूर, जि. अकोला
५५			गुणवंत शिक्षण संस्था, जि. अकोला
५६		वाशिम	गंगासागर ग्रामसुधार संस्था, जि. वाशिम
५७		अमरावती	महाराष्ट्र ग्राम दर्पण जि. अमरावती
५८			राजे संभाजी महाराज शिक्षण संस्था, जि. अमरावती
५९			कर्मवीर बहू. संस्था,अमरावती
६०		यवतमाळ	राजेश्वर बेल्लोरकर ग्रामीण विकास प्रतिष्ठान जि. यवतमाळ
६१			ग्रामीण समस्या मुक्ति ट्रस्ट ता. वणी, जि. यवतमाळ
६२	नागपूर	वर्धा	सदभावणा ग्रामीण विकास संस्था, जि. वर्धा
६३			धरामित्र, नळवाडी, जि. वर्धा
६४		नागपूर	सेंटर फॉर रूरल वेलफेअर, नागपूर
६५			कोम्प्रिहेन्सिव रूरल ट्रायबल वेलफेअर डेवलपमेंट प्रोग्राम, जि. नागपुर
६६		भंडारा	ग्रामीण युवा प्रागतिक मंडळ, जि. भंडारा
६७		गोंदिया	इंडियन सोशल वेलफेअर,गोंदिया
६८			एशियन सोसायटी फॉर एंटरप्रीनरशिप एड्युकेशन ॲंड डेवलपमेंट (ASSED),गोंदिया
६९		चंद्रपुर	प्रगती बहू. संस्था, वरोरा, जि. चंद्रपुर
७०			अंबिका बहू. ग्रामविकास संस्था,चंद्रपूर
७१			इंडियन इंस्टीट्यूट ऑफ यूथ वेलफेअर,चंद्रपुर
७२		गडचिरोली	ज्ञान शिक्षण व सामाजिक बहू. संस्था, जि. गडचिरोली